

УДК 656.078

Глухий О. – ст. гр. МНм – 51; Зелениук Р. – ст. гр. МНм – 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ВИТРАТИ ПРИ ВЗАЄМОДІЇ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ

Науковий керівник: к.т.н. Бабій М.В.

Hlukhyi O, Zeleniuk R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

OPERATING OUTLAY AT INTERPLAY OF TYPES OF TRANSPORT

Supervisor: Ph.D. M. Babii

Ключові слова: собівартість перевезень, експлуатаційні витрати, види транспорту.

Keywords: prime price of transportations, operating expenses, types of transport.

Ключовою складовою собівартості перевезень є експлуатаційні витрати. Якщо товар доставляється різними видами транспорту, то при їх взаємодії це не тільки витрати на переміщення вантажів, але й витрати, що пов'язані з перевантажувальними роботами, тобто тут потрібно охоплювати весь комплекс операцій транспортного процесу. Експлуатаційні витрати при взаємодії видів транспорту включають наступні витрати:

- на перевезення вантажів до магістрального транспорту, використовуючи автомобільний транспорт для перевезення вантажу до під'їзного шляху;
- на перевантажувальні операції в пунктах відправлення та призначення, а також в процесі перевезення;
- на перевезення вантажу одним або декількома видами транспорту, включаючи витрати, що пов'язані з початковими та кінцевими операціями магістрального транспорту.

При порівнянні ефективності взаємодіючих видів транспорту можна виділити, що найбільший вплив мають об'єм та відстань перевезень. При цьому експлуатаційні витрати варто поділити на дві категорії: витрати пов'язані з виробництвом початкових і кінцевих операцій, включаючи операції навантажувально-розвантажувальних робіт, а також витрати на перевезення вантажу в межах певного маршруту.

Якщо проаналізувати витрати на початкові та кінцеві операції на автомобільному та залізничному транспорті, то можна побачити їх відмінності між собою. На автомобільному транспорті ці витрати обумовлені вартістю вантажних робіт, куди входить з досить великою питомою вагою вартість простою автомобілів під навантаженням і розвантаженням. На залізничному транспорті ще додаються витрати на переміщення вагонів від фронтів навантаження-розвантаження, на накопичення вагонів певного призначення для формування та розформування складів, а також на утримання засобів та ін.

Підсумовуючи, приходимо до висновку, що питома величина витрат на залізничному транспорті у кілька разів більша відповідних витрат на автомобільному транспорті. Тому для різних видів транспорту експлуатаційні витрати є відмінними і вони суттєво змінюють свою величину, а відповідно і величину собівартості, по мірі збільшення дальності перевезень.